

Posudek

disertační práce p. JUDr. Petra Kališe nazvané Smlouva o nájmu podniku

Autor disertační práce výše uvedeného názvu zpracoval problematiku, která zatím v takto komplexním rozsahu, nebyla doposud zpracována. Přitom lze konstatovat, že jde o jednu z nejsložitějších obchodních smluv. Je proto třeba za takovéto zpracování vyslovit uznání.

Posuzovaná práce je zpracována na 175 stranách textu rozdělených do dvanácti rozsáhlých částí vnitřně členěných do poměrně značného počtu oddílů a dílů. Část třináctá zpracována na jedné straně je částí závěrečnou. Zvoleným rozvržením autor skutečně zpracoval nejen zvolené téma v plném rozsahu, ale i některé další oblasti s danou problematikou úzce související, jako např. účetní a daňové aspekty.

V první části se autor zabývá podnikem, což je výchozí a základní pojem zpracovávané problematiky. K dané definici obsažené v obchodním zákoníku se autor staví dosti kriticky, bohužel se zde dopouští některých dosti závažných nedostatků. Tak např. **na str. 34** dovozuje, že podnik tvoří i osoby, zaměstnanci, externí spolupracovníci a jiní. Vyjdeme-li z faktu, že podnik je věc hromadná, pak se tyto osoby do podniku nemohou zahrnovat. Pokud pak jde o závazky, správně dovozuje, že do podniku nepatří, avšak vzápětí je zahrnuje do nehmotných složek podnikání. Vyjdu-li z faktu, že nepodal správnou definici podniku, co by výchozího pojmu, tak to budí značný podiv. Pojednání v dílu 4 **na str. 38**, nazvané mnohost podniků, je zpracováno způsobem, které je pro mne téměř nesrozumitelné. **Na str. 42** dává doktorand rovnítko mezi organizační jednotkou podniku a podnik, **ke str. 46** mám odlišný názor než autor, pokud jde o zápis fyzické zahraniční osoby do obchodního rejstříku. **Na str. 50** hovoří autor o vyhodnocení mezinárodní komparace, domnívám se, že jde spíše o nástin, neboť komparace by musela být zpracována ve větším rozsahu a mnohem podrobněji.

Druhá část se zabývá postavením smlouvy o nájmu podniku v českém právním řádu. Zabývá se i úpravou smlouvy v předpisech platných před r. 1989. Rozbor úpravy v hospodářském zákoníku je však uveden nikoliv od jeho působnosti, ale až od jeho poslední novelizace v roce 1990, což autor nezmínil, kromě toho tento zákoník nikdy nepoužíval pojem právnická osoba. Dále je v práci dosti podrobně rozebrán vztah občanského zákoníku k dané smlouvě a s jeho závěry lze souhlasit. V oddílu 6 **na str. 70** řadí opět autor osoby do podniku a o několik řádek hovoří o nehmotném podniku. I když vím, co má autor na mysli, nevím, jestli v této době je právě toto označení vhodné. A už vůbec je nesprávné hovořit - namísto firmy nebo jména podnikatele - jako o „hlavičce“. Volbu jiného než českého práva by měl autor osobně vysvětlit - **ke str. 72**.

Část třetí není příliš obsáhlá, zabývá se subjekty dané smlouvy, tedy nájemcem a pronajímatelem. Jde sice o stručné, ale vyčerpávající zpracování, s kterým lze vyslovit souhlas a nemám k němu v podstatě žádné připomínky.

Ve č t v r t é části autor pojednává o vzniku smlouvy. Zaměřuje se na příslušná ustanovení obchodního zákoníku vztahující se k této smlouvě a rovněž i k případnému udělování souhlasu ÚOHS. Jde o komplexně zpracovanou část, nedomnívám se však, tak jako autor, že zahraniční osoba zřizuje svůj podnik na našem území v souladu s § 488d obchodního zákoníku, ale na základě jiných jeho ustanovení – **str. 77**.

V části p á t é věnuje autor pozornost předmětu smlouvy o nájmu podniku a tak jako v předchozích částech lze konstatovat, že je zpracována velmi podrobně. Avšak hned v úvodním odstavci **na str. 84** hovoří doktorand o předmětu, kterým rozumí souhrn práv a povinností. I když je to názor převzatý z literatury, nelze s ním souhlasit, neboť zde dochází k záměně s obsahem právního vztahu. **Na str. 85** nelze pochopit, co měl autor na mysli, když říká, že nemovitý majetek na nájemce nepřechází a je předmětem nájmu.

Š e s t á část práce je nazvaná obsah podniku. Název považuji za nepřesný, neboť nejde o obsah podniku, ale obsah závazkového vztahu, založený smlouvou o nájmu podniku, jak nakonec autor v textu sám uvádí. Pojednává zde značně podrobně o základních právech a povinnostech nájemce a pronajímatele. Jako rozporuplné tvrzení je uvedení názoru **na str. 95**, kde souhlasí s názorem, že podnik nemusí být nájemcem provozován, aby **na str. 96** prohlásil, že nájemce má povinnost podnik provozovat. **Na str. 100** souhlasí s názorem, že nájemce nemá povinnost podnik užívat ...

S e d m á část je nazvaná změna smlouvy o nájmu podniku a autor zde pojednává o jednotlivých skutečnostech obsažených v občanském a obchodním zákoníku. Je zpracována na solidním základu, mám připomínku pouze k darování podniku, který konec konců se zpracovávaným tématem souvisí jen okrajově. Nicméně mám jiný názor než je autorův uvedený **na str. 112**. Jestliže autor uvádí, že před darováním by měla nastat likvidace společnosti, potom nevím, co by bylo předmětem daru. **Na str. 114** jsou nepřesně uvedeny důsledky prodlení dlužníka.

Č á s t o s m á se zabývá zajištěním smlouvy o nájmu podniku a doktorand se zabývá jednotlivými zajišťovacími instituty, které jsou uvedeny v obchodním a občanském zákoníku. Jenom není jasné, jaký trojí režim jednotlivých právních zajišťovacích institutů má autor na mysli – **str. 118**. Po této části zcela logicky je zpracována problematika zániku smlouvy o nájmu podniku, a to v části d e v á t é . Autor se zabývá všemi existujícími způsoby zakotvenými v obchodním i občanském zákoníku. Není logické, když do pojednání o smrti pronajímatele uvedl autor zcela této události neodpovídající text **na str. 132**.

V části d e s á t é se zabývá doktorand ochranou věřitelů pronajímatele, aby následně v části j e d e n á c t é uvedl speciální případy smlouvy o nájmu podniku. Zaměřil se na leasing podniku, insolvenční řízení, exekuci a nucenou správu banky, pojišťovny. V samostatných oddílech se zabývá veřejnoprávním prvkem ve vztahu ke smlouvě o nájmu podniku a vyvlastněním podniku, což jsou zajímavé problémy, stejně jakož i pojednání o pronájmu podniku ve vztahu k veřejným zakázkám.

Část d v a n á c t á obsahuje ekonomické aspekty smlouvy o nájmu podniku a je završením zpracovávaného tématu.

Jak z daného uspořádání práce vyplývá, byla doktorandem pojata komplexně, jak již bylo i několikrát uvedeno. Budiž však pro úplnost řečeno, že jazyk autora je dosti složitý a některé části práce musel oponent přečíst několikrát, aby danému textu porozuměl. O tom bude ještě zmínka níže. Nedostatky, na které jsem upozornila, jsou zcela zbytečné, avšak nejsou tak zásadní, aby celkově slušně zpracované téma podstatným způsobem ovlivnily.

Pokud pak jde o formální stránku posuzované práce, pak té lze vytknout mnohem více nedostatků. Tak např.

** hned v úvodu práce uvádí doktorand závěry, ke kterým se v průběhu studia a psaní dopracoval, ty však bývají zpravidla uvedeny až v závěru práce. Takto měl postupovat i pan JUDr. Kališ a závěr jeho práce by byl rozsáhlejší a neobsahoval jen jednu stranu,

** disertační práce má prokázat určité teoretické znalosti autora a nikoliv přibližovat laické veřejnosti určitou problematiku (str. 28 a 31),

** na tomto místě nemohu uvádět všechny nepřesnosti, ale jen pro ilustraci: nájem managementu (str. 29, najatí členové statutárních orgánů - 30), namísto tématu práce hovoří o tématu smlouvy (např. 28, 38, 47, 53, 72),

** o složitém (až šroubovitém) vyjadřování jsem se už zmiňovala výše, opět jen pro ilustraci např. str. 159, kromě toho některé věty nedávají smysl 29, 30, 58, 71, 85,

** v mnoha případech chybí ve větě sloveso (také je uvedena jenom půlka slovesa – str. 56) nebo jsou uvedena slovesa dvě (str. 59), chybí předložka, špatné skloňování, gramatické chyby, např. str. 14, 31, 32, 33, 37, 40, 42, 43, 44, 70, 74, 81, 91, 92, 93, 99, 106, 107, 108, 109, 118 atd.

** záměna slov kromě již výše uvedeného, další např. namísto povinnost je uvedeno pravidlo (102, 135).

Opět mohu konstatovat, že jde o chyby zcela zbytečné. Kdyby doktorand svou práci řádně přečetl, řada z nich se v práci vůbec nemusela objevit. Takto mohu konstatovat, že buď není příliš silný ve své mateřštině, což s ohledem na tak školácké chyby nepředpokládám nebo svou práci z tohoto hlediska zásadním způsobem odbyl.

Závěrem svého oponentského posudku mohu uzavřít, že stránka obsahová převyšuje stránku formální, takže tuto práci mohu doporučit k ústní obhajobě. Bude-li obhájena, pak doporučuji, aby doktorandovi byla udělena příslušná vědecká hodnost.

Praha, květen 2010

Zahradníčková, oponent

